

Vognmandsfirmaet Gert Svith A/S

Kortlægning af markfirben i Hoed grusgrav

13-09-2024

Kortlægning af markfirben i Hoed grusgrav

Vognmandsfirmaet Gert Svith A/S

Projektnummer:	22001049
Dato:	13-09-2024
Rådgiver:	WSP Danmark
Projektleder	Lasse Jeremiassen Gregersen
Udarbejdet af:	Nathalie Skytte Johnsen
Kvalitetssikret af:	Keld Mortensen
Godkendt af:	Rasmus Bang

WSP Danmark A/S
WSP.com

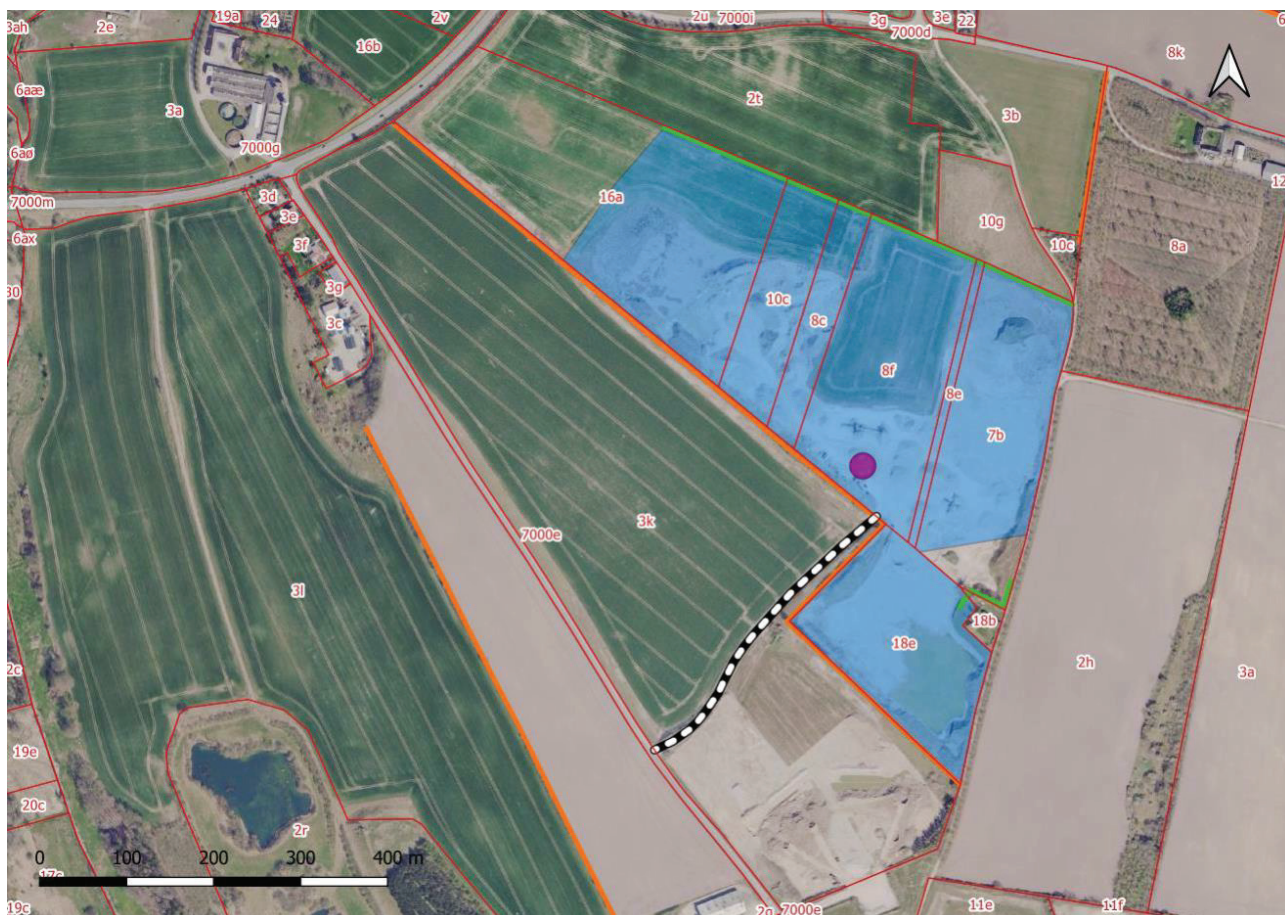
Indhold

1	Baggrund	3
2	Metode.....	4
3	Resultater	5
3.1	Vestvendt skråning	7
3.2	Sydvendt skråning	8
3.3	Sydøst-vendt skråning	9
3.4	Syd-vestligste hjørne	10
4	Vurdering	12
5	Referencer.....	13

1 Baggrund

Vognmandsfirmaet Gert Svith A/S har ansøgt Region Midtjylland om forlængelse af indvindingstilladelse til råstoffer på et 18,8 ha stort areal, i råstofgraveområdet Glatved Ø i Norddjurs Kommune. Mere præcist drejer det sig om matr.nr. 7b, 8e, 8f, 8c, 10c og 16a Hoed By, Hoed samt matr.nr. 18e Glatved By, Hoed (se Figur 1.1). Råstofgraveområdet er udlagt i Region Midtjyllands Råstofplan 2016, og er reserveret til indvinding af sand, grus og sten. Der indvindes aktivt på det meste af det ansøgte areal, og det ansøgte er dermed en forlængelse af det nuværende indvindingsprojekt.

Da der er registreret fund af markfirben 1,1 km sydøst for det ansøgte graveområde, har indvinder Gert Svith A/S anmodet WSP om at udføre undersøgelser af forekomster af markfirben i råstofgraveområdet. Notatet her er afrapportering af den feltindsats, der har haft til formål at kortlægge markfirben i råstofgraveområdet.

Figur 1.1. Oversigtskort over det ansøgte område, der ses med blå skravering. Den sort-hvid stiplede linje angiver adgangsvejen til råstofgraven. Den violette cirkel angiver placering af mandskabsfaciliteter, de grønne streger angiver placering af støjvolde og de orange streger angiver beskyttede sten- og jorddiger. Matrikelgrænserne er angivet med rød streg

2 Metode

Markfirben er aktivt eftersøgt i henhold til den tekniske anvisning for overvågning af markfirben [1]. I henhold til den tekniske anvisning undersøges tilstedeværelse af markfirben på lokaliteter efter én af følgende måder:

1. Registrering af kønsmodne solbadende hanner og juvenile fra medio april til ultimo maj
2. Registrering af solbadende hunner fra primo juni til medio juli
3. Registrering af solbadende voksne dyr og juvenile i august til september

Hvis der ved den første besigtigelse i maj ikke registreres markfirben, men det samtidig ikke kan afvises, at der findes markfirben i området, skal besigtigelsen følges op af en eller flere besigtigelser som angivet i pkt. 2 og 3 ovenfor.

I gaveområdet ved Hoed blev tilstedeværelsen af markfirben undersøgt ved brug af metode 1 og 2. Graveområdet blev besøgt første gang d. 2. maj 2024, ved denne besigtigelse var temperaturen 15 grader, der var jævn vind, og skyfri himmel. Andet besøg blev udført d. 20. juni, hvor der var 20 grader, svag vind og skyfrit. Begge dage var vejrforholdene for eftersøgning af markfirben optimale, da det i den tekniske anvisning anbefales at foretage feltarbejde i solrigt evt. delvist skyet vejr, med lufttemperaturer på 15-22 °C.

Udover registrering af individer, blev råstofgravens egnethed som yngle- og rasteområde også vurderet, med henblik på at kunne vurdere om projektets gennemførelse vil have betydning for den økologiske funktionalitet for markfirben i området.

3 Resultater

Ved første besigtigelse kunne det konstateres at den nordvestlige del af området (se Figur 3.1) er uegnet for markfirben, da her er aktiv råstofgravning og flade marker. I den aktive råstofgrav er der gravemaskiner og konstante forstyrrelser, som gør området uegnet som både raste- og yngleområde for markfirben. Yngle- og rasteområder for markfirben kendetegnes ved, at de indeholder sydvendte skråninger med veldrænende, løse jordtyper, sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser. Flade marker er derfor uegnede. Alle større bunker af sand og grus er ustabile, uden vegetation og uden gunstige biotoper. Typiske levesteder vil således være overdrev, heder med brudflader, visse højmoser og strandenge samt ikke mindst klitpartier og kystskrænter.

Der blev under besigtigelsen derfor fokuseret på den østlige og sydlige del of graveområdet (Figur 3.2).

Der blev ikke observeret markfirben ved nogle af besigtigelserne.

Figur 3.1. Nordvestlige del af graveområdet, hvor der er aktiv råstofgravning og flade marker.

Figur 3.2. Den øst- og sydlige del af graveområdet, der blev grundigt besigtiget.

3.1 Vestvendt skråning

Langs graveområdets nordøstlige grænse er der en skråning med lav urterig vegetation, hvor naturtilstanden vurderes som god. Denne kunne potentielt være et godt område for markfirben, hvis den havde været sydvendt. Da den er vestvendt, bliver den dog ikke varm nok og desuden er der mange knyttnævestore rullesten på de lysåbne overflade, hvilket er mindre optimalt biotop for markfirben.

Figur 3.3. placering af den vestvendte skråning

Billede 1. Vestvendt skråning med lav urtevegetation.

3.2 Sydvendt skråning

Syd for boligen på Glatved Strandvej 16, er der en sydvendt skråning med en smule urtebevoksning og ellers mange løse sten. Denne skråning er meget stejl, og der er mange løse sten på, hvilket betyder ustabil jordoverflade med mange forstyrrelser, hvilket generelt gør den uegnet som yngle- og rasteområde for markfirben.

Figur 3.4. Sydvendt skråning

Billede 2. Billeder af den sydvendte skråning med mange rullesten.

3.3 Sydøst-ventd skråning

En stor del af denne skråning er stærkt tilgroet af ret høje græsser og urter. De få lysåbne områder på skråningen er som de andre i området dækket af en ret stor mængde løse sten i forskellige størrelser. Skråningen vurderes ikke at være et egnet yngle- eller rasteområde for markfirben, da tilgroningen er for massiv, og de lysåbne områder er for ustabile.

Figur 3.5. Sydøst-ventd skråning.

Billede 3. Billeder af den sydøst-vendte skråning med stor tilgroning og løse sten.

3.4 Syd-vestligste hjørne

I dette hjørne af graveområdet er der nogle sydvendte skråninger, med lidt lav urtevegetation og ellers åben sandflade med sol. Overordnet et fint egnet område til markfirben, som dog har lidt for mange større løse sten. Der var ingen fund eller tegn på aktivitet af markfirben. Området vurderes i sig selv lidt for småt og afsondret til at rumme en decideret bestand af markfirben.

Billede 4. Billeder af de sydvendte skrån timer i det syd-vestligste hjørne af graveområdet.

4 Vurdering

Ved besigtigelserne blev der, trods generelt gode observationsforhold, ikke fundet individer af markfirben indenfor projektområdet.

Jævnfør EU-habitatdirektivet¹ må der ikke gives tilladelser, eller vedtages planer m.v., der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Da yngle- og rasteområder kan bestå af et netværk af flere lokaliteter, hvis betydning afhænger af bl.a. årstid og populationsdynamik hos den art, der betragtes, anlægges der en bredere forståelse af yngle- og rasteområder – princippet om økologisk funktionalitet. Ved økologisk funktionalitet vurderes netværket af lokaliteter som ét samlet. En skade på et levested et sted i netværket kan således afværges ved at fremme kvaliteten af levestederne andetsteds i netværket. Forudsætning bliver, at den økologisk funktionalitet i et yngle- eller rasteområde kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Ifølge Forvaltningsplan for markfirben (Ravn, 2015) er de vigtigste biotoptyper for markfirben alle former for terræner med soleksponerede skrænter og skråninger, som opfylder markfirbenets krav til deres yngle- og rasteområder. Udover soleksponering drejer det sig om partier med løs, veldrænet jord, spredte småbuske, træstammer, kvasbunker, sten eller andre strukturer, der kan bruges til solbadning eller overvintring og artsrig, løst-dækkende lav til halvhøj urte- og græsvegetation.

Forvaltningsplanen nævner også reetablerede råstofgrave som vigtige naturlige levesteder for markfirben i Danmark.

Som det fremgår af resultaterne af besigtigelserne, er råstofgraven i Hoed overordnet et mindre egnet levested for markfirben, da der på de ustabile skråningerne generelt ligger alt for mange løse sten, mens de andre steder er domineret af forskellige typer af tilgroning. Derfor tilbyder de ikke de nødvendige mikroklimatiske og strukturelle forhold som markfirben kræver af sine yngle- og rasteområder. Sammenholdt med, at der ikke blev gjort fund af markfirben ved eftersøgningerne, og at der er lidt over 1 km til nærmeste kendte fund, betyder at den økologiske funktionalitet for markfirben vurderes at kunne opretholdes på mindst samme niveau som hidtil ved forlængelse af indvindingstilladelsen i graveområdet.

Der forekommer ikke andre bilag IV-arter i området, så den samlede konklusion er, at gennemførelse af projektet i dets nuværende form ikke vil være en hindring for den økologiske funktionalitet for bilag IV-arter i området.

---

¹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

5 Referencer

- [1] O. R. Therkildsen, B. Søgaard og L. C. Adrados, »Overvågning af markfirben Lacerta agilis,« *TA. nr.: A16* vs. 2, p. 6, 11 10 2019.
- [2] P. Ravn, »Forvaltningsplan for markfirben. Beskyttelse og forvaltning af markfirben, Lacerta agilis, og dets levesteder i Danmark,« Miljø- og Fødevareministeriet, Naturstyrelsen, 2015.